

Riny in Boeken

Beste mensen,

Maart is traditiegetrouw de maand waarin het boek op alle fronten veel aandacht krijgt. De boekenweek, dit jaar van 12 tot 22 maart, trekt veel bezoekers naar de boekhandel. Veel lezers, maar ook veel calculerende landgenoten weten dat je bij aankoop van minimaal €11,50 aan boeken het boekenweekgeschenk ontvangt (overigens zolang de voorraad strekt) waarmee je op zondag 16 maart gratis kunt reizen.

Het boekenweekgeschenk dient dan als treinkaartje.

Je tante in Groningen bezoeken, je achterlicht in Middelburg en dan nog even door naar Amsterdam ... daarbij lekker lezen in het geschenkboekje, dit jaar door Bernlef geschreven.

Bernlef werd geïnspireerd door "de pianoman"; de man die een paar jaar geleden aanspoelde op de Engelse kust en alle kranten haalde omdat hij niet sprak maar alleen piano speelde. Bernlef heeft zijn eigen fantasie op dit gegeven losgelaten.

Het thema van de boekenweek dit jaar is "van oude mensen de dingen die voorbijgaan". Veel boeken die gaan over het ouder worden, krijgen bijzondere aandacht.

Naast het boekenweekgeschenk wordt er ook ieder jaar rond het boekenweekthema een essay geschreven. Renate Dorrestein schreef het dit jaar. Zij bekijkt met name de babyboomgeneratie met kritische blik. De generatie die weigert oud te worden op de manier die tot nog toe gebruikelijk

was. Zij geeft aan dat de norm van onze tijd "jeugd" is. Iedereen probeert zo jeugdig mogelijk te blijven en dat zie je bijvoorbeeld in gedrag en kleding. Baby's van een paar weken liggen in een spijkerbroek met T-shirt in de wieg. Hun ouders dragen precies hetzelfde en hun grootouders idem. Generaties zijn naar elkaar opgeschoven, iedereen vindt het leuk om er jeugdig uit te zien en daarop gewaardeerd te worden maar daardoor verdwijnt wel de waardering voor de ouderdom. Levenservaring, senioriteit, wijsheid... het zijn begrippen die in veel culturen in hoog aanzien staan maar in onze samenleving overheerst de adoratie voor jeugd en schoonheid en kracht. Ik vond het een interessant boekje. In de boekenweek is het voor € 2,50 te koop.

Het literair café in Bemmelen organiseert op 15 maart a.s. in de Kinkel een literaire avond. Verder in deze nieuwsbrief staat meer informatie hierover.

Zelf sluiten wij de boekenweek in onze boekhandel af op zaterdag 22 maart vanaf 16.00 uur. Joop Koopman begeleidt Rita Lusing op de piano. Rita heeft een repertoire uitgezocht van voornamelijk Nederlandstalige liedjes die allemaal met het ouder worden te maken hebben. Zelf zal ik tussendoor nog wat poëzie voorlezen rond datzelfde thema. We drinken een slokje, we nemen een hapje en we luisteren naar ongetwijfeld mooie poëzie en muziek. Iedereen die dat leuk vindt is uitgenodigd om samen met ons de boekenweek in de boekhandel af te sluiten.

Groetjes,
Riny Polman

Verder in dit nummer:

- Noud Bles: Van boeken bezeten
Van oude dingen die niet voorbijgaan...
- Expositie Marike Meurs
- Willem Bosma: Weggestopt
- Literair café
- Paul Troost: Laat me (niet) alleen
- Colofon

Van de oude dingen die niet voorbijgaan...

In het boek dat de titel en het thema aan de boekenweek van dit jaar heeft gegeven, bewijst Louis Couperus dat de stelling die de grondslag van zijn roman vormt tegelijk waar én niet waar is. Een krachttoer die alleen de echte kunstenaar kan volbrengen.

In de derde roman die Couperus schreef, na *Eline Vere* en *Het boek der kleine zielen*, gaat het vooral om de ouderdom, om oude tot zeer oude mensen die aan het einde van hun leven meemaken dat hun geheimen, het ene nog schandaliger dan het andere, hoezeer zij die ook verborgen hebben willen houden stuk voor stuk aan de oppervlakte komen. Die oppervlakte is het Haagse leven van een grote, uiteenvallende Haagse familie met Indische wortels. Het snijpunt van alle familiebanden, of van de rafels die ervan zijn overgebleven, is het huis van grootmoeder Ottolie Derksz in de Nassaulaan, en nog nauwkeuriger, in dat huis de voorkamer beneden, waar familieleden verblijven in afwachting van hun bezoek aan oma Ottolie op haar kamer op de eerste verdieping. Oma Ottolie is 97. Samen met de twee ook zeer oude heren, Emile Takma van 93 en dokter Roelofsz van 88, bedekt zij nu al zestig jaar het mysterie dat toen in Tegal op het eiland Java ontstond. Oma Ottolie, in Indië een hartstochtelijke schoonheid en getrouwd met Jan Derksz, wordt verliefd op Emile Takma. Het liefdespaar wordt betrapt en tijdens de worsteling van de rivalen helpt Ottilie haar minnaar Takma om haar man te doden. 's Nachts wordt het lijk van de rotsen in de rivier gegooid. De volgende dag stelt dokter Roelofsz een valse overlijdensverklaring op. Zijn beloning bestaat uit de gunsten van Ottilies aantrekkelijke lichaam. Dat alles is zestig jaar geleden en het drietal hoopt ouder wordend temidden van een uitdijende familie dat de tijd alles zal doen vergeten. In een aantal prachtig uitgekozen verhaalreeksen toont Couperus hoe van oude mensen de dingen die er echt toe doen niet voorbijgaan. Integendeel, hun verleden blijft intact, hoe oud en krakkemikkig ze ook worden. Steeds meer mensen in en om de familiekring raken op de hoogte van de moord, het kind dat uit het overspel werd geboren en de invloed die de gebeurtenissen op de direct betrokkenen en de volgende generaties uitoefende. Een van de nakomelingen is Charles Pauws, bijgenaamd Lot, hij is de kleinzoon van grootmoeder Ottilie. In hem heeft Couperus een spiegelbeeld van zichzelf afgeleverd. Erudiet, onzeker, een zwakkeling die bang is om oud te worden en ervan overtuigd dat '...hij zich nooit uitzeggen zou, en dat dat ZIJN geheim zou zijn...' Niet moeilijk is het te raden op welk geheim Lot, respectievelijk Couperus doelt: op hun toen onuitsprekelijke, nu zo doodgewone homoerotische geaardheid. In een brief als antwoord op een verzoek om een interview heeft Couperus eens geschreven: "Zoek in mijn romans de auteur die er

zich toch zo weinig in verbergt." Elk geheim dat ertoe doet, lijkt de schrijver ons mee te geven, wordt eens ontsluit. Wij zijn tijdelijk, maar de dingen die wij doen, gaan nooit voorbij.

Van oude mensen, de dingen, die voorbijgaan... sluit de Haagse romanserie af waarmee Couperus zijn schrijverschap begon. Het boek werd geschreven in Nice, waar hij net zo rusteloos als zijn alter ego Lot was neergestreken met zijn jonge echtgenote Elisabeth. Zowel in werkelijkheid als in de roman waren de man en vrouw van het echtpaar neef en nicht van elkaar. In het boek heet Lots echtgenote Ellie.

Ga je als lezer voorbij aan Couperus' eigenzinnige spelling, de gekunstelde woordvolgordes in zijn zinnen en neem je de nieuwvormingen waarmee de schrijver zich verlustigt voor lief, dan lees je een in onze letteren ongeëvenaarde levensgeschiedenis die de vergelijking met *Buddenbrooks* van Thomas Mann en met *Gloed* van Sándor Márai met glans kan doorstaan.

Noud Bles

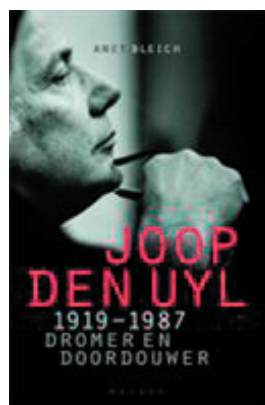
Louis Couperus: *Van oude mensen, de dingen, die voorbijgaan...*, Uitgeverij Veen € 19,90.

Tip voor dit voorjaar: tentoonstelling "Van oude mensen en nieuwe dingen" in het Louis Couperus Museum, Javastraat 17, Den Haag, geopend donderdag t.m. zondag 12 - 17 uur. Tentoonstelling tot 18 mei 2008.

Expositie

van schilderijen van Marike Meurs uit Bommel bij ons in de Boekhandel.

Aanbevolen boeken

Weggestopt

Er is weinig leuker dan de zoektocht naar een nieuw boek. De nieuwsgierigheid die je naar de boekhandel trekt, de geur van onaangeroerd papier, de drang om een onbekend verhaal tot je te nemen. Vluchtig bladeren, de bladzijden van dunne, dikke, brede en soms piepkleine boeken door je vingers laten glippen, het haalt eigenlijk niks uit, maar het hoort er allemaal bij. Er bestaat een soort etiquette onder boekofielen vermoed ik. Zelden, nee, nooit komt het voor dat je binnen een minuut weer buiten staat. Dan zou het pakken en afrekenen zijn. In een boekhandel kan dat niet.

Nieuwe boeken krijgen meestal een plek in de boekenkast, soms met het inpakpapier er nog omheen. Ik vind het leuk om af en toe de boeken die ik koop in te laten pakken. Na verloop van tijd weet je niet meer welk verhaal door het cadeaupapier verborgen wordt gehouden. Zo wek ik een vorm van belangstelling en spanning op die je het beste kunt vergelijken met de staat van opwinding die je overvalt als je op het punt staat de liefde van je leven te ontmoeten. Ik weet hoe dat is en dus staan er meer ongelezen boeken te wachten op een paar nieuwsgierige ogen dan dat er reeds gelezen verhalen voor de grijp liggen.

Het geschenk van de boekenweek (die plaatsvindt van woensdag 12 maart tot en met zaterdag 22 maart) is eveneens, de naam zegt het al, een cadeautje. Ik kijk er ieder jaar naar uit.

De meeste boekenweekgeschenken heb ik ongelezen weggestopt. Pas als ik de serie compleet heb - de boekenweek bestaat al bijna tachtig jaar - denk ik dat ik aan de verhalen begin. Of toch niet...?

Toen ik laatst een boek in handen had waarvan ik de inhoud al kende, ontdekte ik een neveneffect van lezen. Hoewel de heruitgave van een boek bijna altijd identiek is aan de eerste druk, liet ik mijn vinger langs de woorden op willekeurige bladzijden glijden om het verloop van het verhaal te controleren. Ik heb geen idee waarom. Nog steeds die nieuwsgierigheid? Herkenning? Het boekenweekgeschenk is ieder jaar maar heel even beschikbaar en daarna niet meer. Zo'n verhaal is na lezing ook echt uit. Misschien moet ik ze voor altijd ongelezen houden.

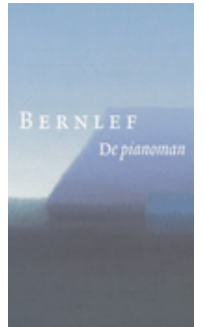
Willem Bosma

Literair café

Zaterdagavond 15 maart 20.30 uur vindt in de Kinkel de literaire avond rond het thema van de boekenweek plaats.

Uit de ruim 160 inzendingen uit binnen- en buitenland heeft de jury een selectie gemaakt van werk dat in een boekje opgenomen wordt. Het boekje "het voorbijgaan" wordt die avond ten doop gehouden en sommige mensen zullen hun inzending op het podium voorlezen. Een en ander wordt met entertainment omgeven en de trouwe fans zullen hun weg wel weer weten te vinden naar de Kinkel.

Kaarten á € 10,- zijn bij ons verkrijgbaar of s'avonds aan de zaal.

Aanbevolen boeken

Laat me (niet) alleen

De Franse auteur en arts Louis-Ferdinand Céline kon zijn patiënten meedogenloos en zelfs met de nodige afkeer beschrijven, terwijl hij ze in de praktijk toch met de nodige liefde behandelde. Aan hem moest ik altijd denken, als ik me voor een laserbehandeling bij de Polikliniek Oogheelkunde meldde. De wachtkamer zat dan vol patiënten. Althans, ik dacht dat het patiënten waren, maar als er een naam werd afgeroepen, dan stond niet alleen de betreffende persoon op, maar vaak een groepje van drie of vier mensen. Ongetwijfeld familie, burens of ander ongedefinieerd volk uit de peergroep van de patiënt, misschien wel wat mantelzorgers of een koppeltje alfahulpen. Tot mijn verbazing zag ik het groepje dan in zijn geheel in de behandelkamer verdwijnen om daar te zien hoe de patiënt zenuwachtig voor de hypermoderne laser plaats nam, hoe de verpleegkundige zijn hoofd in een stevige greep nam om ontsnappen onmogelijk te maken en hoe de oogarts, in een poging het netvlies met gecompriëerd licht vast te branden, er met de laserstralen lustig op los ging schieten.

Om me te beschermen tegen het quasi-medische geleuter van de andere wachtenden had ik de gewoonte om in een hoekje van de wachtkamer te gaan zitten, zo ver mogelijk van mijn medeslachtoffers vandaan, en verschool me achter een krant of een boek. Ik wenste verschoond te blijven van slap lekengeklets in de trant van 'De dokter zei nog....' of 'Ik heb van iemand gehoord dat....', kortom van verhalen waarin het met de mens meestal slecht afloopt. Volgens Céline hebben mensen er soms plezier in om te wentelen in hun drek. Wat moet zo'n arts in die overbevolkte behandelkamer wel niet denken: kunnen ze nou echt niets alleen?

Denk nou niet dat ik niet van gezelschap houd. Toen ik een keer na een mislukte lasersessie in het ziekenhuis mocht blijven, was ik maar al te blij dat het halve stamcafé elke dag op bezoek kwam. Maar die lulden tenminste niet over ziektes of over een ver familielid die na een oogoperatie voor altijd scheel was gebleven. Ze brachten drank mee, veel drank zelfs, en om ze nog eens terug te laten komen, liet ik ze die flessen snel openen. Alleen die student geneeskunde, die mij eigenlijk niet mocht en me eens met dreigend blik had toegevoegd dat, als hij later als arts mijn prostaat zou moeten toucheren, ik ervan zou lusten, vertelde weinig opwekkende verhalen over een bypass die bij een operatie per ongeluk was doorgesnipt, en over andere medische missers. Hij had wel een prachtige roman gelezen, vertelde hij vol vuur tegen mij die met

een blinddoek in bed het lezen kon vergeten: *Dood op krediet* van Céline. 'Eindelijk een arts die net als ik met gemengde gevoelens naar het zieke volkje kijkt.'

De titel van Renate Dorresteins boek *Laat me niet alleen* zou Céline de wenkbrauwen doen fronsen. Hoezo alleen, het leven is toch alleen, wat lul je nou meid? Hij zou nog meer verbaasd zijn, als hij ontdekte dat de titel van het boek de inhoud maar matig dekt. Het boek gaat namelijk over de ouder wordende mens en over het al dan niet accepteren van de ouderdom. En zoals een ouder wordend iemand betaamt, haalt

Dorrestein graag dingen van vroeger op en schrijft ze over de toekomst die steeds korter en bedreigender wordt. *Laat me niet alleen* is een wanhoopskreet van een babyboomer. De jongeren zullen er schijt aan hebben, weet ze.

Maar dat zal me wat. Het lijkt me wel wat om, zoals bij sommige indianenstammen schijnt voor te komen, als oude man die de dood aan voelt komen, alleen de berg op te gaan om nooit meer terug te komen. Alleen hebben we hier geen bergen.

Paul Troost

Renate Dorrestein. *Laat me niet alleen*. Uitgegeven door CPNB ter gelegenheid van de Boekenweek.

Louis-Ferdinand Céline. *Dood op krediet*.

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Boekhandel Polman te Bommel. Ingezonden artikelen verwoorden de mening van de schrijver.

De nieuwsbrief geeft nieuws en activiteiten over de wereld van 'het geschreven woord' in het algemeen en over onze boekhandel in het bijzonder.

Daarnaast willen we een podium zijn voor mensen die van boeken en literatuur houden. Dus indien u een stukje wilt schrijven voor de nieuwsbrief, aarzel dan niet!

De nieuwsbrief is gratis af te halen in de winkel.

Vanzelfsprekend wordt onze nieuwsbrief ook op onze website gepubliceerd.

Bijdragen van:

- Noud Bles
 - Paul Troost
 - Riny Polman
 - Willen Bosma
- Eindredactie:**
- Frans Polman

Informatie:

Boekhandel Polman
Dorpsstraat 42
6681 BN Bommel
T: 0481 - 453 145
F: 0481 - 454 419
W: www.boekhandelpolman.nl
E: info@boekhandelpolman.nl